

SZARVASI LAPOK.

TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP.

ELŐFIZETESI ÁR:

Egész évre 5 frt. — kr.
 Felévre 2 frt 50 kr.
 Negyedévre 1 frt 25 kr.

Egyes szám ára 10 kr.

MEGJELEN:

hetenként egyszer, vasárnap.

Az előfizetési és hirdetési pénzek, egy a lap
 szerkesztéséhez és a szerkesztőhöz
 Szarvasra küldendők

Hirdetési díjak:

Egy három hasábos petítor 5 kr
 Kétszeri közlésnél 4 kr
 Háromszori közlésnél 3 kr
 Többszöri hirdetéseknel engedmény adatik. Bélyegil-
 leték minden hirdetés után 30 kr.

Anyilt-terben minden garmondsor díja 10 kr.

Felső népiskolai oktatás.

Felső népiskola betetőzője a népnevelésnek, hol a nép és a polgári osztály tagjainak iskolái, azaz rendszeresen vezetett nevelése befejezést ér. E körülménynek kell a felső népiskolai oktatás célját, tananyagát és szellemét meghatározni. A népiskolának felfogásunk szerint feladata oly általános műveltséget nyújtani a növendékeknek, melyet a polgári és néposztály tagjaitól okvellenül megkívánunk. A felső népiskola maga ez általános műveltség elemeit rendezni, összegezni és megerősíteni van hivatva.

Ámde mit kívánjuk az előhaladott kor-szellemhez mérten a jelzett társadalmi osztályok tagjaitól? Vajjon megelégedhetünk-e a pusztán írás- és olvasás képességével?

Az igények ma mindenesetre fokozottabbak, mint csak egy két évtizeddel ezelőtt, a mikor jámbor ohajtásunk egészen a betű ismerésig emelkedett. A tudomány ezer vívmányát csak nem lehet humanus cél egészen megvonni a társadalom rétegeitől. A mechanika, a gőz, a villam, a hő, a fény szóval a fizikai jelenségek vizsgálása körül szerzett nagy fontosságú eredmények és alkalmazásuk nem maradhat örökké a mysticismus leplével borítva.

Részemről ohajtandónak tartanám az exact tudományokból kiszemelni mindazt, a mit az alsóbb népiskolai oktatás alapján, az a már-már az életbe lépendő korosabb fiu eszével felfoghat és azt — a fizikai tárgyaknál kísérletek útján is — vele megismertetni. Ezzel az ilyen — bár szerény jövőjü — gyermek látköre nevezetesen tágul és tisztul, úgy a természetnek tüneményeit valamint az emberi kéznek alkotásait egészen más szemmel látja és ily előkészültség mellett később fejlettebb szellemével a saját hivatása körében nagyobb sikerrel működhetik, mint ha automataként, gépszerűen folytatja apja rosszul jövedelmező mesterségét, hogy a mindennapi kenyeret ahogy úgy megszerezze. — A matematikai studiumoknak vannak az egyszerű alpműveleteken túl még oly elemei, melyeket a felső népiskolai oktatásnál mint nagyművi érelemfejlesztő s gyakorlatilag is hasznavehető anyagot lehet értékesíteni. a minők pl. az aránylatok, elegyítés, kamatszámítás stb.

Szóval a reáltudományoknak a kiválóbb szerepet engedni a felső népiskolában a praktikus értelemfejlesztés szempontjából nagyon célszerű és korunk fokozottabb igényeihez mérten indokolt didaktikai eszköz.

Az újabb időkben annyit hangoztatott és élénken ajánlott ipariskolák szintén

ilyen tartalmu oktatás mellett szólnak, amint-hogy a felső népiskolával ily módon könnyen kombinálhatók volnának.

De hibás volna bármely társadalmi osztályra vonatkoztatva minden oly paedagogiai irány, mely pusztán csakis értelmi fejlesztésre szorítkoznék s mellőznék a nevelés egyéb szempontjait. Vajjon hova jutnánk, ha nem méltányolnók kellően épen a népoktatás terén a jellemképzés és szivnemesítés mulasztatlan feladatát?

A materialismus tulbuzgó s ugyancsak rövidlátó hirdetői és apostolai felvilágosító és mégis elfogult tanukkal már is aggasztó erkölcsi bajokat hoztak az emberiségre. A vallástalanság meghamisítja alapjukban az erkölcsi elveket, a szivet nem táplálják a fő ridegen józan ismeretei és az ember kezdi léte célját nem érteni és saját semmiségét nagyon is érzeni, a mire önmeghasonlás és kétségbeesés sokszor elmaradhatlan következményekül jelentkeznek. Mostoha viszonyok közt ugyan mi tartja fenn azt az alsóbb osztályu embert, ha nem a mély vallásosság, az isteni gondviselésbe vetett törhetlen bizodalom? Hisz „szegénynek drága kincs a hit, túrni és remélni megtanít” mondja nagy költőnk. A vallásosságot ezért ápolni kell szünetlenül minden rendű nevelés terén.

TÁROZA.

Megemlékezés

Az első magyar független felelős ministerium elnöke gr. Batthyányi Lajosról.

(Folyt. és vége.)

Gr. Lamberg magyarországi nagy birtokos, de csökönyös osztrák érzelmű katona volt, mind a mellett bizott Batthyányi, hogy alkotmányos uton sikerül véle az ügyek lebonyolítása, s számos nála összegyűlt képviselő beleegyezésével azon célból indult Lamberg elébe, hogy a már szemben álló magyar és horvát hadak összeütözését meggátolhassa.

Ez izgalmas napokban Pesten valék, s mint szemtanu beszélem el a következő rémes, de a túlizgatott hazafiaggodalom miatt menthető jelenetet.

Gyorsan terjedvén el a hír, hogy gr. Lamberg egy hadtest élén közeledik Budapest felé, s a hír állítása szerint már Váczott van, s célja elfoglalni Budavárát, feloszlatni az országgyűlést s nyakára hágni ez által a magyar nemzetnek, s a magyar szabadságnak! Lávaként hömpölygött a nép a városházához s fegyvert követelt, s: „fel Budára a várat megvédeni” lett a jelszó! A városházánál sok ezerre menő lándzsa kiegyenesített kasza és egyéb fegyver pár óra alatt kiosztva lett, s tódultunk át Budára.

Az akkori hajó hidon hömpölygött át a vagszóig elkeseredett polgárság, midőn a hidon, szembe a nép árral egy bérkocsi igyekezett volna át Pestre. Egy Kolozsi K. nevű nagyobb diák kíváncsian tekintett be a kocsi ablakán, s bent egy magos rangu osztrák tisztet látván, a kocsit feltartóztatta. Erre büszkén nyitá fel az ajtót a benne ülő, s félig kihajolva így szólt: „Mit akarnak az urak? én gr. Lamberg katonai főparancsnok vagyok!” Ez volt a halálítélete.

Téged keresünk kutyá — szólt valaki, s pár perc alatt lándzsa és kasza szurások alatt lehelt ki áruló lelkét. Ezen Kossuthtól sem helyeselt dolog által lett a foradalom véres kockája elvetve.

A honvédelmi bizottmány Lamberg meggyilkoltatása után a zavart a fővárosban egyre növekedni látván, sürgetőleg kérte Batthyányit, a visszatérésre, s hogy a kormány élén továbbra is megmaradjon, egyedül tőle remélhetvén még a hazát törvényesség terén megtartani. Elnök gr. ur a mártíusi diadal hőse, — így fejezi be a honvédelmi bizottmány Barthyányihoz intézett levelét, — mi bizunk erősen elnök gr. ur hazája iránti szeretetének őszinteségében, s hisszük erősen, hogy a százados iga után még szabadon lélekzeni is alig megtanult nemzetet veszni nem hagyandja; tehát ismételve kérjük méltóztassék sietni, mert ha egyszer a népdühe veszi át a hatalmat, akkor minden veszve van . . .

Ezen levél utban talalta Batthyányit Pest felé, s reá a Lamberg meggyilkoltatásának híre villámcsapásként hatott, s magát és a kiegyenlítésre irányozott nemes törekvéseit annyi óriási erőfeszítés daczára is lehetlenné látta téve. De még tett egy végső kísérletet. Bár mily hízegő volt is reá a honv. bizottmány levele, s bár mennyire ohajtotta is Pesten elejét venni a fejtelenség és forradalomnak, ő most magát másutt szükségesebbnek látta mint a fővárosban, különben is bizott Kossuthban, s hitte, hogy annak szavai birnak ott annyi tekintélyvel, hogy az anarchia kitérése meggátolható lesz. Rögtön visszafordult tehát Jellasics tábora felé, őt reá veendő, hogy az országból kivonuljon, vagy legalább a király újabb rendeleteig ellenséges lépést ne tegyen. De miután még fegyverszünetet sem hozhatott létre azonnal Bécsbe sietett, ámde törekvései itt sem arattak sikert, mert már akkor érvényre jutott a camarilla azon elhatározása, hogy rebe l i s e k k e l n e m a l k u s z u n k !

Batthyányi nem látván lehetőséget hogy hazájának ily viszonyok közt — békés egyezkedés útján — használhasson, úgy az elnökség, valamint képviselői mandatumáról is lemondott.

II.

A fentebbi hézagos vázlatból volt alkalmunk meggyőződni miszerint gr. B. Lajos testestől lel-

hadd tanulja meg zsenge korától a gyermek mindenképp azt a tételt: „Imádd az istent!”

És a vallásos érzületre alapítva kell vérebe oltani a gyermeknek az etikai eszméket is. A vallás dogmái egyszerűsége az erkölcs tan sarkalatos tételei. A felsőbb népiskolai oktatás folyamán igyekezni kell az etikai elveket lehetőleg határozottan a növendék világos tudatába emelni nem kátészzerű magoltatással vagy abstract elméletekkel, hanem olvasmányokból elvonni és elvonatni a morált hasonló eshetőségeket is felmutatva a mindennapi életből s így elmélyítésre vezetni és etikai kritikára képesíteni a mármár életbe lépő növendéket. Az ilyen foglalkozás az iskolán belül nagyon fejleszti azt az érzéket, mely az emberi cselekedeteket erkölcsi értékét felismeri és elfogulatlanul megbírálja. Az olvasókönyvnek egyenesen e szempontból kell szerkesztve és használva lennie s a nemessel az élvezeteset oly tapintatosan egybeolvasztania, hogy az oktatás imez erkölcs fejlesztő iránya épenséggel ne váljék unalmassá és terhessé. Az olvasókönyv használatánál tehát minden más pl. nyelvtani, emléztető stb. szempont alá legyen rendelve az etikai szempontnak.

Az etika eszmék világos tudata és mély érzete megszilárdítja a jellemet s felső népiskolai oktatásnak ilyen tendenciája mellett nyer a társadalom nemcsak értelmese polgárokat, de nyer a középosztály határozott, szilárd megbízható jellemeket, kik szeretik az istent, szeretik az emberiséget és szeretik a hazát.

Krajcsovic Soma.

Ujdonságok.

— Márczius tizenötödike a főgymnásiumban. Főgymnásiumunk önképző köre derék elnökének tek. Tatay István igazgató urnak, az ifjuság érdemeiben megöszült Nestorának vezetése mellett sikerült nyílt ülésben ünnepelte meg a nemzet örömeimlékü napját, márczius 15-ét. A diszes közönség nagyobb részét Szarvas városa szép virágaiból font hölgy koszoru képezvén, az ő ajkukról felfelhangozó tetszésnyilvánítás hogyne emelte volna az ünnepélyt, melyet a főgymnásiumi dalkar nyitott meg a szózat elének-lésével. Elsőül Beóthy Pál lépett föl a nagy nap nagyhorderejű mozgalmait vázolvá ügyes tollra való munkájában. A többi művek közül Steinert Soma költeménye magaslott ki erőteljes (tán túlerős) színezésével. Szavallatukkal jobban kiemelkedtek, Beóthy, Kojnok, Melis, Nánásy és Steiner, ami azonban nem azt jelenti, hogy a többiek is nem járultak volna az ünnepély sikeréhez, melyre nézve

kestől a békés kiegyenlítés embere volt, s hogy a törvényesség teréről sem maga, sem az ő akaratából senki le nem lépett; senki sem foghatta volna rá, kibem a becsületérzés végkép ki nem halt, hogy ő az uralkodó háznak vagy a két ország közti szoros kapcsolatnak ellensége lett volna, s mégis mi történt? Batthyányi vissza vonulván a politikai szerepléstől, Pesten húzódott meg s ott maradt akkor is, midőn a kormány Debreczenbe és Windischgrätz Budapestre bevonult azon nagy — de mint a következtetés megmutatta, nem oly könnyű — elhatározással, hogy a nemzet két hét alatt az uralkodó lábaihoz fekteti!

1849. Január 13-án este erős katonai őrcsapat vette körül gr. Károlyi György-féle palotát, hol sógora B. Lajos is az estét töltötte; két tiszt a palotába hatolt, s Batthyányit fogolynak nyilvánította. Megvolt lepvé, de ellenállás nélkül engedelmesskedett.

Elzárták, s ez időtől fogva ő a haza szeméi elől elvesztett s nyilvánosság előtt szerepelni megszűnt. Életsorsából csak a gyászos kifejlés volt hátra még.

A többit azt hiszem, mindnyájan tudjuk; nem eledhetne még el a nemzet e nagy fiának mártírhalálát, s annak körülményeit, nem időzőm tehát hosszasan e fájó emlékeknél, de mégsem tehetem, hogy elne mondjam a kivégzés részle-

lég annyit mondanunk, hogy a dalkar berekesztő két énekének elhangzása után őszinte tisztelettel és lelkesedéssel tekintettünk ama nagy napok élő bajnoka, a kör szerzetett elnöke felé.

— Márczius tizenötödike a népkörben. Városunk egyes köréi sem maradtak el a nevezetes napnak, márcz. 15-én megünnepelték. A népkör, mint minden évben ezidén is megtartá rendes közvacsoráját. A szép számmal megjelent résztvevők lelkes érzelmeinek első sorban a kör alelnöke, Mikolay Mihály ügyvéd ur adott a nagy nap jelentőségét esztendő beszédében kifejezést. Utána Pál főjegyző ur az „akkor” és a „ma” között vonván párhuzamot a közelgő választások nagyszabású küzdelmeire utalva a közép osztály tömörülését sürgette. Majd Moravcsik tanító urtól hallottunk egy két sikefűlt buzdító szót. A hangulat nagyon is emelkedett volt midőn a szomszédos körből átjött Salacz szolgabíró ur lelkes eljenezésektől gyakran megszakított beszédét rögtönzött. Szépen össze hangzott az egész az újparos ifjak dalkarának néhány sikerült dala.

— A Körös-szabályozásának 18. a. átmetésében az ezidei földmunkálatok befejeztettek. Az új meder alsó végén márczius 19-én bocsáták be a vizet. Mihelyt a meder megtelik megindítja a kotrógép munkáját, hogy a torkolatokat megtisztítsa, s azzal az új mű teljesen átlassék a vízhatalmának. Meg jegyzük, hogy a Körös vize jelenleg nagyon alant áll, s így a meder tágitás ez idén előre láthatólag nem fog nagy mérvben előre haladni.

— Povázay Mátyás halálának oka. A fővárosi Károly-kaszárnyában márc. 15-én történt öngyilkosságra vonatkozólag vetjük a következő sorokat: Felreértés kikerülése végett Povázay Mátyás közigazgatási fogalmazó gyakornok öngyilkosságára vonatkozólag következő, Tokomlón lakó testvératyájához intézett levél közölhetik a nagyérdemű közönséggel: „Kedves Mihály bátyám! „Körülbelül 9 év óta gyomorhurutban szenvedek, minthogy abból minden elővigyázat és cura dacára sem tudtam kiépülni; minthogy az különösen a kedélyemre annyira hatott, hogy semmiben sem találtam örömet s teljesen életunt lettem: megfogamozt bennem a szerencsétlen eszme, hogy kivégzem magam. Csak egy dolog bánt, s ez az, hogy a sok jót, a mit reám pazaroltatok, azzal viszonozom, hogy ez utolsó tetteimmel is halálig szomorítalak beennetek; de mindennek dacára is minék éljek tovább, mikor tudom, hogy ezután még szerencsétlenebb ember lennék, mert a hurut, minél öregebb, annál nyomasztóbban hat a kedélyre. Ha találkozol Debreczeni főnökömmel, mondd meg neki, hogy idült gyomorhurutom volt, és az vitt a sirba, és nem holmi gondolatok. Vértó szívvel kérek mindnyájatokról bocsánatot, ne haragudjatok reám azért, a miért szököm szemvedéseim elől, — lehet egy nagyobb szemvedésbe. Ezerszer eskövöltem kedves szüleimet s testvéreimet, öcséimet s sógorómet s kívánok nekik minden jót. Budapest 1884 mártius hó 13-án szerető öcséd Povázay Mátyás U. i. Méltóságos Beliczey István főispán urnak is megakartam köszönni az irántam tanusított jó indulatát, de arra már épen nincs erőm. P. M.” — Mi, kik a jeles ifjut ismertük, mely fájdalomunknak adunk kifejezést elhunytá felett. Béke poraira!

— Számadás a szarvasi korcsolyázó kör pénzbevételéről és kiadásairól. A) Bevétel. 1 frtot fizettek mint családi részvény díjat: Bakay Dani, Fuchsz Ede, Konecz Zsigmondné, Ponyiczky János, Maressek István, Potoczky Antal, Szemian Dániel,

* Megyei lapjaink t, szerkeztői ezennel felkértek jelen levélnék lapjokban való közlésére.

teit rövid kivonatban. B. Lajost Laibachból, hová előbb vitték, s hol néhány évi fogságra, később Schwarzenberg herceg osztrák miniszter tanácsára csak azért ítélték halálra, mert a csekély vétségért még a fogságot sem tartá megérdemeltnek, de az ily ítéleteket nem szokták megkegyelmezés végett a felség elé terjeszteni, de a halál ítéletet igen, s így remélte a herceg miniszter őt megszabadítani, ámde szerencsétlenségre Batthyányi hatalmas ellenségeit nem vette számba a jóakarátú miniszter, sőt szegény B. részére rutul kijátszották, mert hirtelenében visszazállították Pestre, hol már a kir. teljhatalmat bitoló Hajnau — kinek neve örökké atkozott lesz, de legyen is Magyarországon — gyilkosként mérszáróltatá le a nemzet jobbait, s kitől kegyelmet nyerni jól tudták, nem lehet!

Oct. 5-én adták tudtára Batthyányinak, hogy kötélt által fog más nap reggel kivégeztetni. S nem volt képes semmi féle befolyás, semmi kérelem a hyéna szívü gyilkost annyira megengesztelni, hogy a még akkor annyi nemes vérrrel fel nem szentelt, s a legyalázatosabb halálnak tartott kötélt általi kivégzést golyóra változtassa, ámde a mit meg nem tett az átkozott bitoló, kivitte azt az elítélt oriai leiki ereje.

Batthyányit végperceiben erősen őrizték, s még siró nejt és gyermekeit sem bocsajtották hozzá, hogy végbuosut vehessenek a szeretettől. Szobáckájában két katona állt folytonosan fegy-

Szemian nőtestvérek és Winternitz Arnold. 50 krt fizettek Friedsam Vilmos, Dr. Gedeon Albert, Glasner Irén, Konecz Gyula, Opauszky János, Placskó Zsigmond, Salacz Oszkár, Simkovits Gyula. 30 krt fizetett Szlovak Jenke kisasszony. Tanuló ifjaktól (57-66) 30 kr-ával begyűlt 17. 10 frt; pénztári maradvány mult évről 10 frt és 70 kr atakarékmaradvány kamattal. Összes bevétel 41. 17 frt. — A pénztári kamattal. Összes bevétel 41. 17 frt. — A tanuló ifjaktól bevett összeg, azok névsorával a tornacsarnok fekete tábláján van nyugtázva. (Folyt. köv.) Oláh Miklós.

— Bizalom kifejezés márczius tizenötödike alkalmából. A szarvasi polgári kör és népkör márczius 15-ike alkalmából közvacsorát rendezvén, felhasználta az alkalmat, hogy ugy Tisza Kálmán miniszter elnököt hódolattal bizalommal és lelkesült örömmel üdvözölje, mint a korona és a nemzet érdemteljes bizalmasát s hazánk legelső polgárat, valamint Móri Pál képviselőnek hazafias üdvözlését és teljes bizalmát fejezze ki. Erről az érdeklettek másnap távirón értesítettek.

— Márczius tizenötödike a Függetlenségi körben. E napot kegyelettel megünneplé a Függetlenségi kör is. A toasztok sorát megindítá a kör elnöke Havíárdani ügyvéd. Szólt a 48-iki márcz. 15-e jelentőségéről, kiemelé, hogy a föld, az ember szabad lett, hogy e nap korszakot alkot, azért azt megünnepelni hazafiai kötelesség. Fel kell tartani az eszmék iránt a lelkesedést. De megemlékezni kötelesség nem csak az eszmékről, hanem azoknak hordozói, különösen ve-éréről, ki azokat lelkes nép és lelkes hazafiak segedelmével kiküzdötte. Éltette Kosuth Lajost. Utána Klénk József szólalt fel, az egyetértésre, összetartásra emelvén páharát Majd Baltazár Lajos élteté a honvédeket; Válcovszky Mihály feltegeté hogy mint volt jobágyok mily sokat köszönhetnek ők a márczius 15-ének, buzdít a testvériség eszméjéből folyó kötelességekre. Erre újra Havíárd szólalt fel a független égeszéből indulva ki, rámutatott a természetre hogy ott minden élő lény önállóságra törekszik, emberekül is így vagyunk; felveti a kérdést, hogyan van az mégis, hogy az ország polgárai ezidő szerint, az országnak, mint polgárok összességének nem törekednek kellő mértékben függetlenségére? hivatkozik maroknyi sok európai állam példájára s élteti a függetlenség eszméjét. Utána Télessy József fejtegeti az okokat, miért nem függetlenségi sok ember; szinte a függetlenséget élteti. Felszólal Melis György az emberi méltóság tudatára való ébredésről, és Jancsovic Péter Magyarországi önállóságáról adván elő gondolataikat, s szóltak még sokan mások.

— Márczius tizenötödike a Polgári körben. A kör tagjainak — a nép földmivelő birtokos osztályából — majdnem teljes száma jelenlétében ünnepelték meg. A nap jelentőségét fejtegeté megnyitó lelkes toasztjában Szlovak Soma. Utána Mihály József multrol a jövőre fordítja figyelmét, rámutat a társadalom tevékenységének tereire. A családi téren minden atya törekedjék családja tagjainak boldogságát megalapítani főleg azért, hogy munkaképes, értelmes és vallásos nemzedéket neveljen. A község és megyei élet terén arra int, hogy le kell küzdeni a közönyt s arra buzdít, hogy azok anyagi és szellemi előhaladásában tevékeny részt venni, tartsa mindenki kötelességének. Végre rámutat a haza és nemzet életének terére. A hazaszeretet szent érzelme hassa át keblünket, aldozzunk nemzetünk mivelődésének oltárán pártolván annak művészetét, irodalmát, találjon minden percz készen

verben. ágyától alig pár lépésre, s a nagy lelki erejü nemes férfi képes volt mégis egy tört kivenni, s megszabadulandó a gyalázatos haláltól, balkarján nyakán és szíve táján majdnem halálos vágásokat és szurást tenni annélkül, hogy az őreiül rendelt katonák csak egy sóhajtását is hallották volna, s csak reggel, midőn, a kivégzésre vezető paplant felémelték a mélyen alvónak véit martýrról, látták, hogy nem alvó, de aludt vérbe fekvő hullával van dolguk.

S mit nem tett a hyéna? Isgató szerekl életre erőltette a nagy embert, de az orvosok egyhangu véleménye alapján a nyakon levő oriai seb miatt a kötel általi kivégzés végrehajthatatlannak lett kimondva, s így kénytelen volt a golyó általi kivégzésre kegyelmezni meg mi Batthyányinak nagy megnyugvást látszott szerezni.

Mit mondjak még? A jeles hazafit ugy támogatta a vigasztalására rendelt lelkész, mig a kivégzés helyére a Neugebäude egyik udvarába érkeztek, hol 3. cseh jäger — kiket Batthyányi, „Allez Jäger” maga vezényelt — kilőtt golyója szabadítá meg földi szenvedésétől.

Mi pedig modjuk rá, hogy legyen emléke örök, s kiömlött véreből támadjanak ezek kik a a hazát ugy tudják szeretni, mint ő.

Zlinszky István.

ha kell áldozni vagyonunkkal és életünkkel is. Erre a kör elnöke Salacz Ferencz szól a kimagyarázhatatlan lelkesedésről, mely a 48-iki ifjúságot áthatotta s esodatettek véghezvitelére buzdította. Kívánja, hogy a mai ifjúság — mely nehezebben látszik lelkesülni — hasonló lelkesedéstől legyen áthatva. Elteté alkotmányos fejedelmünket. Szóltak folytatónak a nap jelentőségét fejtegetve Glazner Ánrimin, Fuksz Ede. Kiválóan sikerült Dr. Bácskay Albert toaszija, ki humorosan fejtegette a szarvasi nép életméségét. Erre egy küldöttség ment át a Népkörbe azon idítványnyal, hogy Tizsa Kálmán és Mörizc Pálnak bizalom szavaztassék a mi meg is történt.

Irodalom és művészet.

A „Pesti Hirlap”, e leggazdagabb és legelénkelt tartalmu politikai napilap, az új évnegyed alkalmával beküldte hozzánk előfizetési fölhívását, melyből azt látjuk, hogy azon kitünő tollu írók közreműködése, kik a „Pesti Hirlap”-ot a legszelebb körökben megkedveltették, továbbra is biztosítva marad a lap számára. A „Pesti Hirlap” az egyedüli magyar lap, mely kormánytól és pártoktól függetlenül, következetesen harcol az 1848-ki elvekért, az igazi szabadelvűségért és demokraciáért. Ezen álláspont lehetővé teszi, hogy megmondja az igazat a kormánypártnak ugy, mint az ellenzéknek. Nagy terjedését ezen teljes részrehajlatlanság és érdekes tartalma magyarázzák meg. Politikai vezérekkel Beksics Gusztáv, Borostyáni Náador, Pesti Frigyes és Törs Kálmán, az országgyűlési kedvelt s humoros karcolatokat Mikszáth Kálmán írja. A „Pesti Hirlap” a legolcsóbb magyar lap, mert naponként 16 oldalon jelenik meg, minden héten 2—3 zenedarabot közöl melléklet gyanánt, minden számban érdekes regény- és beszély-közleményeket hoz s ennek dacára előfizetési ára egy évre csupán 14 frt, félévre 7 frt, negyedévre 3 frt 50 kr., egy hónapra 1 frt 20 kr. A „Pesti Hirlap” kiadóhivatala (Budapest, Légrady testvé-

rek, nádor-utca 7 szám) kívánatra mindenkinek küld mutatványszámokat.

A „Magyarország és a Nagyvilág” című nagy képes szépirodalmi hetilapra az új évnegyed alkalmából fölhívjuk t. olvasóink figyelmét. A lap minden számában 10—12 illusztráció jelenik meg, köztük számos jeles magyar rajzolóktól. Szépirodalmi és ismeretterjesztő tartalma a legjelesebb tollu íróktól ered. Mikszáth Kálmán, Györy Vilmos, Peteley István, Milkó Izidor, dr. Molnár Antal, Jakab Elek történetirő, Margittay Dezső, Frankenburg Adolf és Tóth Béla állandó dolgozó társai a „Magyarország és a Nagyvilág”-nak, mely rövidebb regenyeken, beszélyeken, rajzokon és költeményeken kívül számos érdekes közleményt hoz a hazai történelem, a földrajzi ismeretek, a népisimé, a természettudományok stb. köréből. Közül azonkívül zenészetit és színházi tárcákat és terjedelmes könyvismertetésekkel. A gazdag tartalmu kitünő lapot, melyben a család minden tagja talál maga számára szórakoztató és izlésnemesítő olvassmányt, melegen ajánljuk a t. közönség figyelmébe. Előfizetési ára, noha hetenként két nagy iven jelenik meg, negyedévre 2 frt, félévre 4 frt, egész évre 8 frt. Előfizetni a Légrady testvérek kiadóhivatalában (Budapest, nádor-utca 7. szám) lehet. Mutatványszámokat kívánatra ingyen küld a kiadóhivatal.

Gazdaság, ipar és kereskedelem.

Korai fejés saláta-termeles czéljából március eleje táján — mihelyt a talaj állapota engedő — valassunk a kertben, lehetőleg meleg, napos fehérső helyen egy jól trágyázott finom földi ágyat, csináljunk ennek hosszában fél hüvelyk mélységű árkokat s ezekbe vessük elrikán és lehetőleg egyenletesen valamely korai saláta magvait. A magvakat fedjük be vékony réteg finom földdel és nyomkodjuk ezt meg a gereblye hátával. A magvak kissé kedvező idő esetében 8—10 nap múlva kikelnek. Mihelyest a növények

annyira megerősödtek, hogy könnyen megfoghatók a feleslegeseket kitepegetjük, úgy hogy a megmaradtak között legalább fel lábnyi közök legyenek. Ezután nincs egyéb dolgunk, mint a sorok között és a növények körül a földet nehányszor óvatosan meglázítani és nagyon száraz időjárás esetén megöntözgetni, a mint mindég delben kelene végezni. Ezen eljárás mellett, 2—3 héttel korábban van fejés salátánk, mintha a növényeket szokásos módon először átültetjük, mi által ugyanis a fejlődés mindég jelentékenyen megzavartatik. Néha ezen eljárás mellett a növények fejlődése folyamában még másodsor is meg kell ritkítani a sorokat. Ennek szükségét a termő megítélheti. A második ritkítás alkalmával a sorokból eltávolított növényeket más ágyakba lehet átültetni. Ezek azután, az eredeti ágyakban levő növényeknél valamivel későbbben szünet adnak termést.

Felelős szerkesztő és kiadótulajdonos:
Mihálfi József.

HIRDETÉSEK.

HIRDETÉS.

Nagytemplon utcai házban Szentgyörgytől kezdve egy kényelmes, három szobából s hozzátartozókkal ellátott utcai lakás bérbé kiadó. Szarvas, márc. 8. 1884.

3—3

Pokorny József.

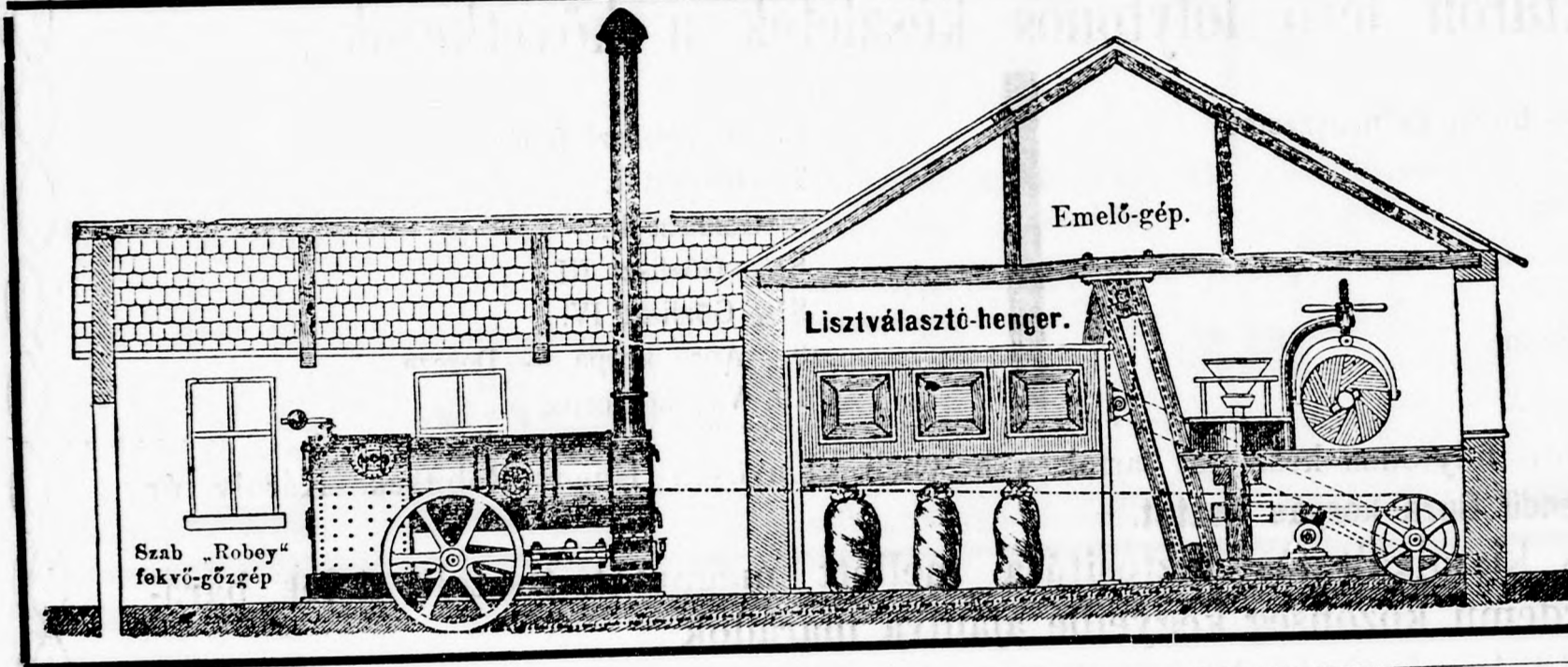
ROBEY & Co.

Budapesten, üllői-ut 35.

Szabadalmazott „Robey” gőzgép

malmok hajtására a legjobb gép, nem igényel külön alapfalazatot, falazott kéményt, olcsóbb is, felül is mulja a fekvő (stabil) gépet.

3—18



412/884.

Árverési hirdetményi kivonat.

A szarvasi kir. járásbíróóság mint telek. könyvi hatóság közhírré teszi, hogy a m. kir. állam kincstárnok mint végrehajlatónak Fazekas Mártonné Bontovics Erzsébet végrehajást szenvedők elleni 50 frt pénzbüntetés követelés és járuléki iránt végrehajlatási ügyében a szarvasi kir. jbiróság területén Szt.-András községében fekvő az 1208-ik számú tjkvben végrehajlatást szenvedő nevén álló A. t. 2. rsz. alatti szőlőföldre, és a t. 3. rsz. alatti beltelkes ház, az árverést 732 frt ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1884. évi máj. hó 19-ik napján délelőtt 10 órakor Szt.-András községházánál megtartandó nyilvános árverésen

a megállapított kikiáltási áron alól is eladtni fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át vagyis 73 frt 20 kr. készpénzben vagy az 1881. 60. t. cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügy ministeri rendelet 8. §-ában, kijelölt ovadékképes érték papirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. 60. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

A szarvasi kir. jbiróság telekvi hatósága 1884. márcz. 4.

Kontur József

kir. járásbíró.

Friss Erfurti konyha-kerti és virág- MAGVAK

ügyszintén magyar és francia Luczerna, valódi oberndorfi t a kar m á n y r é p a, többféle fűmag-vegyülék és pázsit-mag kertek begyepesítésére megérkezett s a lehető jutányos áron ajánl

Nyácsik Soma,

a „Fekete Kutya”-hoz.

Folytonos raktár: Brázay Kálmán-féle Sósorszesz és Életital, szab. val. angol mosó-por és fénykeményítő, Hoffmann-angol Rizskeményítő, Hoff János malata sör és czukorkák, argol maró Szóda szappan főzéshez.

3—3

A PESTI MAGYAR KERESKEDELMI BANK TÖRLESZTÉSI

J E L Z Á L O G - K Ö L C S Ő N Ő K E T
engedélyez

5⁰/₁₀₀-OS BANK-ZÁLOGLEVELEKBEN

előnyös feltételek mellett és pedig földbirtokra a magyar korona területén, valamint a vidék nagyobb városaiiban fekvő bérházakra is.

Ezen üzletre vonatkozó határozmányok kívánatra megküldetnek.

Uj lisztraktár.

Van szerencsénk tisztelt üzlet-barátaink — úgy a nagyérdemű közönség szives tudomására hozni, — hogy az összes liszt örleményeinket kizárólagos fő lerakatát Szarvas- és vidékére

MELIS LAJOS ÚR

kezébe letéteményeztük, s ezen raktárunkat akkép rendeztük be, hogy a legmagasabb igények is mindenkor kielégítenek.

Képviseelőnk tisztelt üzlet barátaink szives figyelmébe ajánlva maradtunk tisztelettel

Az aradi „Széchenyi“ gőzmalom

részvény-társaság.

Hivatkozással a fentebbiekre, alólirott azon kellemes helyzetben vagyok, hogy ezen előnyösen ismert, s az alföld eme legtekintélyesebb hengermalmának örleményeit, mindenkor a legfrissebb minőségben, s a legnagyobb igényeknek megfelelőleg szolgálhatom ki, megjegyezvén, — hogy minden ebbeli rendelvények tisztelt vevőim lakására küldetnek, — s azok mindenkor a napi árak szerint számíttatnak.

A raktáron levő folytonos készletek a következők :

szám.

- A. B. Tábla Dara — finom és nagyszemű.
- 0. Királyi liszt.
- 1. Lángliszt kivonat.
- 2. Sütő kivonat.
- 3. Lángliszt.
- 4. Zsemle-liszt finom.
- 5. Zsemle-liszt.

szám.

- 6. Kenyér-liszt fehér.
- 7. Gőzliszt I.
- 8. Gőzliszt II.
- 8¹/₂. Gőzliszt III.
- 8³/₄. Gőzliszt IV.
- 9. Apró korpa — Dercze.
- 10. Vastag korpa.

Nem különben folytonos készletet tartok a helybeli előnyösen ismert Robitsek Károly úr gőzmalomából **első rendű Búza korpás lisztet.**

Pontos kiszolgáltatás biztosítása mellett magamat tisztelt üzlet barátaim, s a nagyérdemű közönség kegyeibe ajánlva maradok

Szarvas, 1884. márcziushó 10-én.

teljes tisztelettel

Melis Lajos.

2—3

Varró-gép raktár!

Van szerencsém a nagy érdemű közönségnek becses figyelmébe ajánlani nagy választéku **varró gépeimet**, melyeket 5 frt havi részletfizetés mellett árusítok s tartósságukért s kitünő minőségükért 5 évi jótállást vállalok.

Sikerült nekem a varrógépek árait tetemesen leszállítani s daczára ezen tetemes árkedvezménynek, varrógépeim általánosan elismert kitünő minősége nem szenved csorbát.

Minden varró-gépemen törvényesen bejegyzett védjegy látható, melynek utánczása szigoruan tiltva van.

Azon reményben, hogy az említettekről a nagy érdemű közönség szives megrendelések által nem sokára meggyőződést szerzend maradtam

Szarvason 1884. január 6.

teljes tisztelettel

Elefant Pál

Arjegyzékek kívánatra ingyen és bérmentve küldetnek.

Szabad kézből eladó.

Két darab kitünő karban levő **gőzgép** és hozzá tartozó **cséplőgép**, és pedig az egyik 10 lóerejű, a másik 8 lóerejű, jutányos áron, és előnyös feltételek mellett minden órán eladó és Gyulán átvehető.

Értekezhetni Szarvason Melis Lajosnál, és alólirott nál B.-Gyulán.

B.-Gyula 1884. márcz. 6.

3—3

Práznovszky Sándor.

HIRDETÉS.

Néhai Kocsis Pál tulajdonát képező 136 hold föld, a mezőtúri határban Rózsahalom mellett örök áron eladó. A venni szándékozók bővebb felvilágosítást nyerhetnek Csongrád-Mágoacson **Kas Józsefnél**, vagy Szentesen **Kocsis Teréznel.**

3—3